

Ўзбекистон «Адолат» социал - демократик партиясининг газетаси

1995 йил, 15 апрель, шанба, № 2
Сотувда эркин нархда

ПРЕЗИДЕНТЛАРНИНГ ЧИМКЕНТ УЧРАШУВИ

Қадим турон заминиди яшаб келаётган халқларнинг узаро қўшничилик муносабатлари, дўстлик ва ҳамкорлиги узок-узокларга бориб тақалади. Миллий мустақилликка эришган Марказий Осиё республикалари янада яқинлик ва ҳамжиҳатлик йўлини тутдилар.

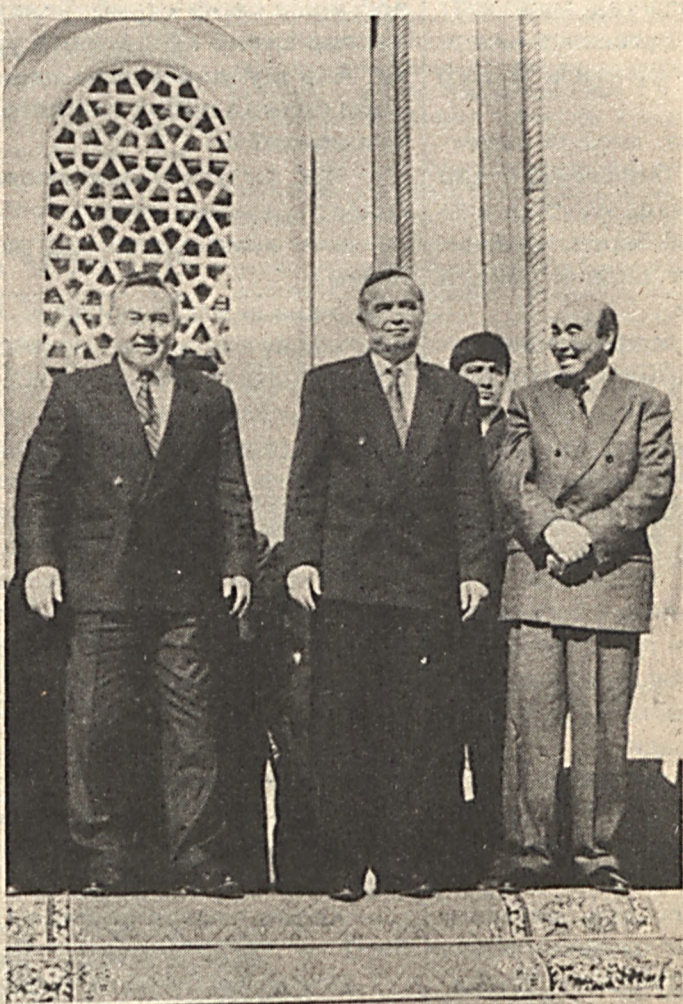
14 апрель куни Қозоғистон Республикасининг Чимкент шаҳрида бўлиб ўтган Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон давлатлари раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви ана шу биродарлик ва ҳамкорлик йўлидаги яна бир дадил қадам бўлди. Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов, Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбаев ҳамда Қирғизистон Республикаси Президенти Аскар Акаев иштирок этди.

Жанубий Қозоғистон вилояти марказидаги металлургия маданият саройида уч давлат раҳбарлари ўртасида музокаралар бўлди. Президентлар тақдирини муштарак ва келажаги бир хил бўлган Марказий Осиё халқларининг тарихий, жугрофий, маданий яқинлиги ва

тилининг умумийлигини ҳисобга олган ҳолда кўп асрлардан бундан аввалроқ яхши қўшничилик алоқалари негизиди узаро яқинлашиш жараёни қонуний ва ихтиёрий тарзда давом этаётганини қайд этдилар. Шунинг баробарида, минтақадаги ҳар бир давлат ўз истиқлоли ва сиёсий мустақиллигини дадил мустақамлаётганини таъкидладилар. Узаро иқтисодий интеграцияни жадаллаштириш лозимлиги айтилди.

Музокаралар сўнггида ҳужжатларни имзолаш маросими бўлди. Президентлар Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси, Ўзбекистон Республикаси давлатлараро кенгаши қарорини ҳамда уч республика Президентлари учрашуви тўғрисидаги ахборотни имзоладилар. Шунингдек, Қозоғистон, Қирғизистон ва Ўзбекистон давлатлари раҳбарлари Тожикистон буйича баёнот қабул қилдилар.

Президентлар Ислам Каримов, Нурсултон Назарбаев, Аскар Акаев журналистларнинг саволларига жавоб қайтардилар. Хусусан юртбошимиз Ислам Каримов

СУРАТДА: Президентлар учрашувида.
Р. ЗУФАРОВ олган сурат (ЎЗА).

мов 29 апрель куни Қозоғистонда ўтказилган референдум ҳақидаги саволга жавоб берар экан, жумладан бундай деди:

— МДХ давлатлари бир тузумдан бошқасига ўтиш даври қийинчиликларини бошдан кечираватган бир паллада бизга қўшни ва қардош Қозоғистон халқининг тинчлигини, оқолини, талигини юксак қадрлаймиз. Албатта, биз қўшни давлатнинг ички сиёсатига аралашмаган ҳолда, шу мамлакат Президентини Нурсултон Назарбаев юритаётган сиёсатга Қозоғистонда истиқомат қилаётган барча миллий вакиллари аҳиллик ва холислик билан ўз фикрларини билдиришлариغا ишончимиз комил.

Сафар мобайнида уч қардош мамлакат раҳбарлари Чимкент шаҳридаги темирчилик-пресслаш ускуналари ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлдилар. Маълумки, Чимкент Қозоғистоннинг йирик саноат шаҳарларидан бири саналади. Президентлар бирлашманинг халқ ҳужалиги учун зарур дастгоҳ ва ускуналар ҳамда

халқ истеъмоли моллари тайёрлайдиган цехларини кўздан кечирдилар. Ишчилар билан суҳбатлашдилар. Бундан ташқари, уч республика Президентлари Чимкент автобуслар йиғиш заводида бўлиб, корхонанинг хорижий шериклар ҳамкорлигида фаолият курсатиш борасида амалга ошираётган ишлари билан танишдилар.

Чимкент сафарида мамлакатимиз Президентига республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Журабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Б. Ғуломов, ташқи ишлар вазир А. Комилов ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилди.

Шу куни Ўзбекистон Республикаси Президентини Тошкентга қайтиб келди. Аэропортда мамлакатимиз раҳбарини республика Олий Мажлиси раиси Э. Халилов, Бош вазир А. Муталов, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов, Тошкент шаҳри ҳокими К. Тулаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ЎЗА).

• Ҳафтанинг муҳим воқеалари

Ушбу ҳафтада республикамиз ҳаётида муҳим аҳамиятга молик воқеалар юз берди. Булар тарихимиз саҳифаларидан муносиб ўрин олиб, Ўзбекистоннинг порлоқ келажақ йўлида муносиб хизмат қилмоғи шубҳасиз.

СУХАРТО ЎЗБЕКИСТОНДАГИ БУЮК ЎЗГАРИШЛАРДАН МАМНУН

8-10 апрель кунлари Индонезия Республикаси Президентини расмий ташири билан мамлакатимизда бўлди. Ташири давомида индонезиялик делегация аъзолари Тошкент, Самарқанд шаҳарларининг диққатга сазовор жойларини бориб кўрдилар.

Расмий музокаралар низоҳида Ўзбекистон Президентини Ислам Каримов ва Индонезия Республикасини Суҳарто Ўзбекистон Республикаси Президентини Суҳарто Индонезия Республикасини уртасидаги муносабатлар ва ҳамкорлик тамойиллари тўғрисидаги қўшма баёнотни имзоладилар. Президент Суҳарто ташири ақолида Ўзбекистондаги буюк ўзгаришлардан мамнунийгини изҳор этди.

Ўзбекистон Ташқи ишлар вазирини Абдулазиз Комилов ва Индонезия Ташқи сиёсат мақамаси раҳбари Али Алатаас икки давлат ўртасидаги сайёҳлик борасидаги ҳамкорлик меморандумга ҳамда икки мамлакат пойтахтлари оралиғида самаллар қатновини йўлга қўйиш тўғрисидаги ҳукуматлараро битимга имзо чекдилар.

донезия Ташқи сиёсат мақамаси раҳбари Али Алатаас икки давлат ўртасидаги сайёҳлик борасидаги ҳамкорлик меморандумга ҳамда икки мамлакат пойтахтлари оралиғида самаллар қатновини йўлга қўйиш тўғрисидаги ҳукуматлараро битимга имзо чекдилар.

ГЕРМАНИЯ ФЕДЕРАЛ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ТАШИРИФИ

зиқиш уйғотди.

— Мен жаҳоннинг кўп-кўп қадимий шаҳарларида бўлганман, — деди Роман Герцог, — лекин Бухорои шариф, хусусан Минораи Калон тарихий меъморийлик обидаси зиярати унутилмас хотира бўлиб қолади.

Икки мамлакат делегациялари ўртасидаги музокаралар давомида Ўзбекистон ва Германия ўртасида сиёсий ва иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги ҳужжатлар имзоланди.

• 11 апрель куни Германия Федератив Республикаси Президентини Роман Герцог давлат ташири билан Тошкентга келди.

Меҳмонлар Самарқанд ва Бухоро шаҳарларида ҳам бўлдилар. Ота-боболаримиз яратган ноёб осори-атиқалар немис дўстларимизда катта қи-

ЕЛЬЦИННИНГ ТАБРИГИ

• Россия Президенти Борис Ельцин мамлакатимиз Президентини Ислам Каримовга унинг Ўзбекистон Республикасини лавозимидидаги ваколатлари 2000 гача узайтирилганлиги муносабати билан табрик йўлади. Унда хусусан шундай дейилди: «Бўлиб ўтган референдум ақоли мустақил Ўзбекистон аҳолиси Сиз ўтказаватган ўзгаришлар йўлини кенг қўллаб-қув-

ватлаётганини ишонarli тарзда намойиш этди. Мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик, ҳар томонлама ҳамкорлик яқин шериклик муносабатлари Россия ва Ўзбекистон халқларининг бахт-саодати, унинг Мустақил Давлатлар ҳамдўстлиги, халқаро тинчлик ва барқарорликни мустақамлаш йўлида бундан бун ҳам ривожланаверишига ишонаман».

ЮРТИМИЗ ИСТЕЪДОДЛАРГА БОЙ

• Мухтор Ашрафий номи Тошкент Давлат консерваторияси талабалари — Гули Журсева, Равшан Абдуназаров, Евгений Цой ҳамда Урганчдаги мусика билим юрти талабаси Мадад Худойбергеновлар юксак истеъдод соҳиб экан-

ликларини намойиш этдилар. Улар Ашгабат шаҳрида машҳур туркман бастакори Нури Холмамедов хотирасига бағишланган еш ижрочилар халқаро танловида иштирок этиб, голдблар сафидан урин олишди.

• Партия ахбороти

ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ТУЗИЛДИ

Кеча Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг Тошкент вилояти Кенгаши тузилди.

Ушбу йиғилишда Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгаши биринчи котиби А. Журабев партиянинг мақсад ва вазифалари ҳусусида маъруза қилди. Маъруза юзасидан қўнчилик сузга чиқди.

Йиғилишдан сўнг бўлиб ўтган пленумда ташкилий масала қўрилди. Тошкент вилояти

Кенгашининг биринчи котиби этиб Урта Чирчиқ туманидаги Ким Пен Хаъ номлидаги халқ корпорацияси президенти Турғун Мадиев, иккинчи котиби этиб Ҳасан Алиев, вилоят «Маҳаллий саноат» концерни раиси Лазиза Акбарова эса, котиб этиб сайландилар.

Кенгаш йиғилишида Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг иккинчи котиби Абдували Ғуломмаҳмудов иштирок этди.

САҲИФАЛАРИМИЗДА ЎҚИЙСИЗ:

- 2 — бет: «Дендропарк»даги отишу.
- 3 — бет: Споти яптироқ, ичн эса...
- 4 — бет: «Қора дорн» операцияси барбод бўлди.

Шиоримиз: «ИНСОНПАРВАРЛИК, ТОТУВЛИК, БИРОДАРЛИК, ПОКЛИК, ҲАЛОЛЛИК»

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг биринчи котиби Анвар Жўрабев билан мулоқот

Газетамизнинг нишона сониди хабар берганимиздек, 1995 йил 18 февраль куни Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси таъсис қилинган бўлиб ўтган. Унда бир қатор муҳим масалалар қўриб чиқилди ва тегишли қарорлар қабул қилинди. Худди шу куни Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сиёсий Кенгашининг биринчи пленуми ҳам бўлиб ўтди. Унда ташкилий масалалар қўрилди. 51 кишидан иборат Сиёсий Кенгаш, 11 кишидан иборат Сиёсий Кенгаш ҳайъати ва беш кишидан иборат Сиёсий Кенгаш Котибияти сайланди.

Партия Сиёсий Кенгаши биринчи котиби этиб «Халқ сузи» ва «Народное слово» газеталарининг Бош муҳаррири Анвар Жўрабев, иккинчи котиби этиб «Конструктор» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори Абдували Ғуломмаҳмудов, котиблар этиб Шарқшунослик институти кафедра мудири Нажмиддин Комилов, Тошкент давлат юридик инсти-

А. Жўрабев, 1948 йилда Булунгур туманида туғилган. 1971 йилда Москва давлат педагогика университетини тугатган. 24 йилдан бундан матбуотда ишлади. 1992 йилдан «Халқ сузи» ва «Народное слово» газеталарининг Бош муҳаррири. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутати. «Адолат» социал-демократик партиясининг парламентдаги фракцияси раҳбари. Олий Мажлис Кенгаши аъзоси.

тути проректори Халим Бобоев, ҳуқуқшунослик фанлари номзоди Улуғбек Дониёровлар сайландилар.

«Адолат» социал-демократик партияси ўз олдида қандай вазифаларни қўйган? Унинг жамиятимизда тутган ўрни қандай? Бу ва шу каби қатор саволлар билан муҳбиримиз янги партия етакчиси Анвар Жўрабевга мувожабат қилди.

— Анвар ака, маълумки илк социал-демократик партиялар ўтган асрда Овropaда вужудга келган. Аммо социал-демократияга асос бўлган аксарият ғоялар бундан бир неча асрлар муқаддам бизнинг заминимизда — Баҳоуддин Нақшбанд, Исмоил Бухорий, Аҳмад Яссавий, Алишер Навоий каби бобокалонларимиз — Шарқнинг буюк донишмандлари томонидан илгари сурилган. Аммо...

— Бизни бир юзу уттиз йиллик мустақиллик даврида уша боболаримизнинг маънавий хазинасидан деярли маҳрум этишди. Сунгги 74 йил мобайнида эса яккахукумрон Компартия дунёдаги барча тараққиётпарвар ҳаракатлар, жумладан, социал-демократик партиялар ҳақидаги ҳаққоний маълумотлар етиб келишига тиш-тирноғи билан қаршилиқ курсатибгина қолмай, уларни нуқул қоралаб келди.

Ва мана энди Мустақиллик туфайли аждодларимизнинг маънавий меросидан баҳраманд бўлялмиз. Истиқлол туфайли жаҳон бизни, биз эса жаҳонни таниялмиз. Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси ана шу жараёнинг, шунингдек, юртимиз бўйлаб шахдам қадамлар ташлаётган демократиянинг ва ўзлигимизни англаётганимизнинг мевасидир.

Партиянинг бош мақсади — мустақиллини мустақамлаш, ислохотларнинг бориши, ҳуқуқий-демократик, адолатли фуқаролик жамияти барпо этиш ва пировардида Ўзбекистоннинг жаҳонда ривожланган мамлакатлар сафидан мустақам ҳолда урин олишига муносиб ҳисса қўлиши.

Партияимиз ҳаётимиздаги барча сиёсий-ижтимоий муаммоларни тинчлик, келишувчилик йўли билан ҳал қилади. — Ўзингиз яхши биласиз, барча ривожланган мамлакатларда социал-демократик партиялар бор. Лекин улар номланмаган. «Адолат» ёки бошқа ном билан аталмайди. Нима учун айнан бу партия «Адолат» деб айтилишини шарҳлаб беролмайсизми?

— Биз шунчаки демократик жамият эмас, демократик одил жамият қурмоқчимиз. Адолату ҳақиқатга интилиш эса халқимиз табиатининг энг муҳим фази-

латларидандир. Куч — адолатдандир! — деганди буюк Темур, ва дарҳақиқат, умишда одил адолат ғояси мансабдор шахсларга қўйлаидиган талаб ва баҳонинг асоси бўлган. Адолат ва ҳақиқат мезони ижтимоий ҳаётимизнинг барча соҳаларини қамраб олиши, у қонунчилик фаолиятимизнинг бош йўналиши бўлмоғи шарт деб ҳисоблайди.

Ўзбекистонда янги жамият қуриш дастуридаги тамойилларидан бири ижтимоий муҳофазадир. (Бу тамойил жаҳонда энг инсоний тамойил деб эътироф этилмоқда). Шу қисқа давр мобайнида ҳукуматимиз кам таъминланган оилалар, пенсионерлар, ногиронлар, талабалар ва аҳолининг моддий ёрдамга муҳтож бошқа тоифадаги вакиллари қўллаб-қувватлаш мақсадида миллионлаб маблағ сарфлади. Аммо, тан олиб айтиш мумкинки, жойлардаги айрим бағридош, нопок раҳбарлар ўз шахсий манфаатларини уйлаб, ижтимоий муҳофазага ажратилаётган ёрдамларни эгаларига ёки кеч етказишда ёки ярмини етказишда, ё мутлоқо беришмайди. Бизнинг катта бир вазифамиз ижтимоий ҳаётдаги адолат мезонининг бузилишига йўл қўймайлик, яъни социал-адолат учун қурашишдан иборат. Шу боис ҳам партияимизнинг номи «Адолат» деб аталиши бежиз эмасдир. (Давоми 2-бетда).

ИЙМОН ВА АДОЛАТ ҲИМОЯЧИСИ

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг наشري — «Адолат» газетасининг чоп этилиши мамлакатимизда матбуот равангига, миллий мафкурамизни шакллантиришга, бебаҳо қадриятларимизни эъозлашга қаратилган сиёсатнинг, эътибор ва ғамхўрликнинг рамзидир.

«Адолат» газетаси ижодкорлари ўз истеъдоди, билим ва салоҳиятини Ўзбекистон мустақиллигини, юртимизда миллатлар ва элатлар дўстлиги, ҳамжиҳатлигини янада мустақамлаш, маънавий қамолотимизни юксалтиришдек қўлуғ ишга, иймон ва адолат ҳимоясига йўналтиришга ишончимиз комил.

Ўзбекистон матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғарма бошқаруви.

• Бизни қутлайдилар

ҚАДАМЛАРИНГ ҚУТЛУҒ БЎЛСИН

Мамлакатимиз матбуот нашрлари сафига Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партиясининг газетаси — «Адолат»нинг қўшилгани ижтимоий-маданий ҳаётимизда узиға хос воқеа бўлди.

Умид қиламизки, «Адолат» газетасининг навқирон жамоаси ҳам ўзбек матбуотининг энг яхши анъаналари изидан бориб, ватанимиз мустақиллиги, юртимиз ободлиги ва халқимиз фаровонлиги йўлида ўз сузи ва юзани топади.

Қадамнинг қутлуғ бўлсин, «Адолат».

«Халқ сузи» газетаси жамоаси

ЖЎШҚИН ИЛҲОМ ЁР БЎЛСИН

Янги партиянинг наشري бўлмиш «АДОЛАТ» газетасининг ташкил этилиши яна бир хайрли ишдир. Аминмизки, у ўзининг илк сониданоқ кўп-кўп мухлислар орттиради. Рузнома ўз номига мудом монанд бўлиб, эзгу ният ва ғояларини нурдек ёйиб мустақил, озода, обод мамлакатимиз равангига ҳормай-толмай ҳалол хизмат қилмоғига умидвормиз. «Адолат» ижодкорлари — қасбдошларимизга куч-қувват, омад ва илҳом тилаб қоламиз.

Йўлинг чарогон бўлсин, «АДОЛАТ»!

«Қишлоқ ҳақиқати» газетаси жамоаси.

Шиоримиз: «ИНСОНПАРВАРЛИК, ТОТУВЛИК, БИРОДАРЛИК, ПОКЛИК, ҲАЛОЛЛИК»

(Давоми. Боши 1-бетда).

— **Партиянинг демократияга бўлган муносабати ҳам кўпчилиكنи қизиқтиради...**

— Демократиянинг шаклланиши мурраккаб ва узига хос жараён. Бунинг учун, аввало маълум вақт даркор. Ҳатто энг ривожланган демократик давлатларда ҳам ушбу жараёнга бир неча ўн йиллар талаб этилганини унутмаслик керак. Юртбошимиз таъкидлаганларидек, «демократик жараёнлар уз объектив қонуниятлари асосида ривожланади. Уларни урганиб бориш, уларга амал қилиш талаб этилади».

Ўзбекистонда мустақилликнинг турт йили давомида бу борада катта ишлар қилинди, асосийси демократиянинг ҳуқуқий пойдевори яратилди. Унинг асоси янги Конституциямиз дунёдаги кўплаб ҳуқуқшунослар, сиёсатчилар томонидан энг демократик Конституция деб тан олинди. Мамлакатимизда кўппартиявийлик тобора кенг қулоқ ёзаяпти. Олий Мажлисга бўлган сайловларнинг кўппартиявийлик асосида утганлиги ҳам гапимнинг исботидир.

Шунингдек, иқтисодда ҳам демократияга кенг йўллар очилляпти. Тадбиркорлару деҳқонларга эркинлик берилди, хусусийлаштириш ҳамма жабҳаларда шахдам одимлар ташляпти. Мамлакатимизда шахс эркинлиги, инсон ҳуқуқларининг муҳофазаси ва кафолати, эътиқод, касб танлаш ҳуқуқи, ижтимоий муҳофаза қонунлар орқали ҳимояланди. Одамларнинг оқилона яшаш, ҳаёт кечириши ҳуқуқи тўла таъминланди.

Аммо ҳали демократияни шакллантириш юзасидан жуда кўп юммушлар амалга оширилиши зарур. Бунда табиийки, демократик жамиятнинг ҳалқаро миқёсда эътироф этилган тамойиллари — инсоннинг уз ҳоши-иродасини эркин билдириши ва амалга ошириши, оқилолининг кўпчиликлари бўйсиниши, барча фўқороларнинг тенг ҳуқуқлиги, давлат ва жамият бошқарувида қонун устиворлигига кенг урин берилади. Аммо бу дегани, демократик жараёни четдан,

дейлик, Ғарбдан кўр-кўрона кучириб олишни аңглатмайди, чунки демократик жараён ҳар бир мамлакатнинг, халқнинг тарихи, миллий маданияти, урф-одатлари, удумлари, дини, психологиясига ҳам бевосита боғлиқдир.

Демак, биз уз демократиямизни ишлаб чиқишимиз ва бунда албатта, Шарқ фалсафаси, жумладан бобоконларимизнинг меросини, миллий удумларимизни янада чуқурроқ урганишимиз зарур. Шунинг таъкидламоқчиманки, партиямиз Ўзбекистонда кечаётган демократик жараёнларга нисбатан четдан ёғдирилаётган ҳар қандай бўҳтон ва тўхматларга қарши курашадиган бўлиши керак.

— **Дунёда энг муқаддас неъмат мустақилликдир...**

— Биз 130 йил давомида қарамда, аниқроғи, уз ватанимиз ичра ватангадо бўлиб яшадик. Мана, 4 йилдирки, мустақилмиз. Агар тарихга мурожаат қилсангиз, мустақиллик асосида яшаган ҳар бир мамлакат халқи уз миллий озодлиги учун жанг қилган, яъни шу муқаддас орзу йўлида қонлар тўкган. Ва галабага эришилгандан сўнг ҳам, ўша мамлакатнинг оёққа туриши учун унлаб йиллар кетган.

Худого минг шукурки, биз мустақилликка қон тукишларсиз эришдик. Аммо ҳали батамом оёққа туриб олишимиз учун вақт керак, унча эса ҳаётимиз осон кечмайди. Айримлар ана шу кийинчиликларни пеш қилиб, «Мустақиллик бизга нима беради. Олдинги ҳаётимиз яхши эди» — деб юришибди ҳам. Бу эса бошқаларнинг келажака бўлган ишончига маълум даражада салбий таъсир кўрсатиши турган гап. Демак, жойларда мустақиллик қанчалар буюк неъматлигини, бугунги кийинчиликлар бир жамиятдан иккинчисига ўтиш жараёнига хос, яъни уткинчи ҳолат эканини кенг халқ оmmasига сингдириш ҳам партиямиз олдида турган бугунги энг долзарб вазифалардандир.

— **Юқоридаги вазифаларни конкрет ҳал этишда, асосан, нималар қилиш лозим деб ўйлайсиз?**

— Биринчидан, демократиямиз, энг аввало, турмуш тарзимиз, урф-одатларимиз,

анъаналаримизга бевосита боғлиқ. Аммо очик айтиш керакки, ҳали кўпчилигимиз, айниқса ёшлар уларни яхши билишмайди. Демак, маҳалла кўмиталари, мактаб ва олий ўқув юртлари фаоллари, жамоалари билан кенг ҳамкорлик ўрнатиб, биргаликда ҳаракат қилишимиз лозим.

Партиямиз демократиямизнинг боришини таҳлила қилиш, ҳар бир босқични умумлаштириб, илмий асосланган, аммо ҳаёт тажрибасига суянилган хулосалар чиқармоғи, конкрет таклифу мулоҳаза таклиф этиши лозим.

Тагин бир вазифамиз: ҳуқуқий тафаккурни ривожлантириш биринчидан, ҳар бир инсонга узлигини янада чуқурроқ аңгаш имкониятини яратиб берса, иккинчидан, у жиноятчиликнинг олдини олишга ҳам катта ҳисса қўшади.

Бу йўлда биз, аввало, сафимиздаги ҳуқуқшуносларнинг ёрдамидан самарали фойдаланишимиз керак. Мауссасаю ташкилотлар, ўқув юртларию, хужаликларда шу мавзуга бағишлаб суҳбатлар, лозим бўлса, дарслар ҳам ўтказиб туриш мақсадга мувофиқ бўларди. Кейин, шу мавзу юзасидан брошюралар, тўпламлар чиқарилса. Партиямиз, шунингдек бугун иқтисодиётимизда бўлаётган тўб ўзгаришлар ҳам кенг тарғибот қилиши, ислохотларнинг моҳиятини одамларга тушунтириш ишларини ҳам олиб боради.

Шунингдек, парламентда қабул қилинган қонунларни, Президентимиз Фармонлари, ҳукумат қарорларини кенг халқ оmmasига етказишимиз, уларнинг моҳиятини изоҳлашимиз, умумхалқ муҳокамасига қўйилган қонунларнинг муҳокамасида одамларнинг бевосита иштирокини таъминлайдиган амалий тадбирлар ишлаб чиқишимиз керак.

Хуллас, ташкилий-тарбиявий ишларимиз юқорида таъкидланган вазифалардан келиб чиқади. Бу эса нафақат партия раҳбарлари, балки унинг ҳар бир аъзоси зиммасига катта масъулият ўқлайди. Биз бунда босқичма-босқич иш олиб боришимиз, ҳаёт мисолларига таянишимиз шарт. Одамларнинг кўнглига тегадиган, ҳаётдан йироқ бўлган баландпарвоз гаплардан қо-

чишимиз, ёки бошқача қилиб айтганда, ҳар бир кишининг юрагига «калит» топа билишимиз даркор.

— **Анвар ака, баъзилар борки, бугунги кийинчиликлардан устамонлик билан фойдаланиб, давлатнинг, одамларнинг ҳақини туя қилишяпти. Ва улар шу йўл билан тогпан жуда катта бойликларининг пашадайд бир бўлагини савоб ишга сарф қилиб, ўзларини халқпарвар қилиб кўрсатишга уринишяпти. Ана шундай ҳаром-ҳарининг савоби ортида паноҳ топишга йўл қўйиб бўладими?**

— Йўқ, албатта. Савобу саховатдек муқаддас тушунчага дарз кетмаслиги, унинг негизини ймон ва эътиқод ташкил этиши лозим.

Биз ана шунга, шунингдек, боқимиздалик, масъулиятсизлик, лоқайдлик, гуруҳбозлик, маҳаллийчилик, мансабпарастлик сингари иллатларга қарши курашда ҳам фаол иштирок этамиз. Бунда ошқораликдан кенг фойдаланамиз. Асосий қуролимиз уз матбуотимиз — «Адолат» газетаси, шунингдек, радио ва телевидениега ҳам суянамиз. Қонунни муҳофаза қилувчи ташкилотларга уз таклиф ва истакларимиз билан мурожаат қилиб тураимиз.

Маълумки, парламентда 47 нафар Олий Мажлис депутатидан иборат уз фракциямиз бор. У эса Олий Мажлисда бизнинг манфаатларимизни тўла-тўқис ифодалаши, шунингдек, қабул қилинажак қонунларнинг тайёрланишида муносиб ҳисса қўшмоғи керак.

— **Ҳозир партия сафида қанча одам бор?**

— Етти мингдан кўпроқ. Партиямиз энди энди тетапоа қадамлар ташляпти. Унинг қандайд бўлиши, унинг жамиятдаги, халқ уртасидаги ўрни, обрў-эътибори, энг аввало, ҳар бир партия аъзосига, аниқроғи, унинг йимони, виждони, лаъқати, халққа садоқатига чамбарчас боғлиқдир. Шунинг учун ҳам биз сафимизни сунъий тўлдирини мақсад қилиб қўймаганмиз. Майли, камроқ бўлайлик, аммо сифатли бўлайлик. Бизга иродаси мурт, виждонсиз, шомол қаёққа бошласа ўша ёққа кетадиган уйин-

чиларнинг кераги йўқ. Шу боис партиямиз сафига кирадиганлар учун қатъий бир мезон ишлаб чиқдик. Уларга иш ёки ўқиш жойидан икки нафар одамдан ҳамда маҳалладан ҳам албатта, тавсияномалар бўлиши шарт.

— **Партиянинг тузилиши қандай бўлади?**

— Муассаса, хўжалик, ўқув юртлари, маҳалалар қошида бошланғич танкилотлар тузилади. Туман ташкилоти кенгаши, вилёят кенгашлари, улар эса уз навбатда Марказий аппарат олдида муттасил ҳисобот бериб туради.

Биз уз иш фаолиятимизни маҳалла фаоллари, ташкилот ва хўжалик раҳбарлари, бошқа партиялар, жами жамоат ташкилотлари билан баҳамжият равишда олиб борамиз.

— **«Адолат» социал-демократик партияси ташки сибсат соҳасида нималарга эътибор бериши, қандай хайрли ишларни амалга оширишни уз вазифаси деб билади?**

— Партия узининг ташки сибсат соҳасидаги вазифаларини давлат сибсати ва халқаро ҳуқуқ нормалари асосида олиб боради. Барча давлатлар, халқлар билан тинч-тотув яшаш, улар билан илмфан, савдо-сотиқ масалаларида узаро фойда қуриш мақсадидаги алоқаларини кўллаб-қувватлайди. Биринчи навбатда қушни давлатлар, Марказий Осиёда ву-жудга келган янги суверен давлатлар билан алоқаларни яхшилашни мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблайди.

Партия давлатлар, миллатлар, халқлар уртасидаги муносабатлар тинчлик, музокаралар асосида олиб борилишининг тарафдори. Музокараларда уз миллий давлат манфаатларини ҳимоя қилади. Низоли масалаларни ҳал қилишда куч ишлатмаслик ва куч ишлатишга йўл қўймайдиган халқаро қонун ва ҳужжатларни маъқуллайди.

«Адолат» социал-демократик партияси халқаро социал-демократик ҳаракатда фаол иштирок этади.

— **Мароқли суҳбатингиз учун раҳмат!**

Геннадий Давлетов 1985 йилда Тошкент давлат университетининг ҳуқуқшунослик факультетини имтиёзли диплом билан битирган. Шундан бери прокуратура органларида хизмат қилади. 1990 йилдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси бошқармаси прокурори вазифасида ишламоқда. «Дендропарк»даги иш бўйича судда давлат қораловчиси сифатида қатнашган. Куйида унинг ушбу иш бўйича ёзган мақоласини ўқийсиз.

Баҳор охирлаб қолган. Қунлар исиб кетганлиги туфайли одамлар аллақачон ёзги кийимга ўтишган. Аёллар эғнидаги бежирим куйлақлар, кўёш нурида ярақлаб турган зеб-зийнатлар алоҳида хуштароват бағишлайди. Эраклар, ёш йигитларнинг кўпларида қимматбаҳо кийимлар.

— Кўрдимки, одамлар қандай яшяпти, — деди Акмал Ғозиев уртоғи Аваз Ибрагимовга 1991 йилнинг май ойи охирларида уларга ҳавас билан қараркан. — Одамлар ҳам топармон-тутармон бўлиб кетишган. Сен билан мен нима биламиз? Савдо қилиш ҳам, бизнесменлик ҳам, ёлғирларга ҳайдаш ҳам қўлимиздан келмас! Аммо одамнинг ялқаш, шохона яшагини келаркан. Сен ҳам шуни хоҳлайсан, чамамда.

— Нимани таклиф қиласан?

— Бойваччалар билан даромадни бўлишамиз.

— Сенга бериб...

— Агар ақлни ишлатсанг, ҳар қандай бизнесмен ҳам ҳаменини очади.

— Масалан?

— Аввал яхши гапириб сураймиз, иш битмаса дўк қиламиз, қўрқамиз. Фойда бермаса, куч ишлатишга тўғри келади. Хуллас, келгуси ишларимизни яхшилаб ўйлаб олишимиз керак.

— Албатта.

— Ундай бўлса кетдик ресторанга, юз эликтадан отиб оламиз.

— Нима дейсан? Мумкин эмас! Бундан бўён ичкилик ичиш, «нинага ўтириш»га мутлақо рухсат йўқ.

Икки ҳамтовоқгапни бир жойга қўйиб, ишга киришимиз. Дастлаб Октамов, Ҳикматуллаев, Гофуров, Абдуллаев, Зоидов, Мах-

мудов, Қўчқоров каби ўзларига ўхшаган, пул деса ўзини томондан ташлайдиган тақасалтангларни тузоққа илинтиришди.

— Демак, ишга киришадиган пайт келди, — деди Акмал бир кун дўстига. — Тўппонча, милтиқларимиз бор. Уларни иложсиз қолганда ишлатамиз. Транспортимиз эса бор.

— Узаро алоқа қандай бўлади?

— Мен сен орқали бошқалар билан алоқа боғлайман. Энг ишончли йигитлардан иккитасини танлайсан. Улар бошқаларга йўл-йўриқ берадилар. Сени икки киши билади, мени эса сен. «Операция»ни йўл-йўлакай ишлаб чиқамиз. Мен сенга бу ҳақда мунтазам хабар бериб тураман. Хуллас, кўзга ташланмасликка ҳаракат қил...

Ишлар юришиб кетди. Одамларни қўрқитиш, уриш, угрилик, босқинчиликхисобига чўнтақлари аста-секин қاپпа бўшлайди. Айрим ҳолларда жиноятлари жазосиз қолаётганидан гурурланиб, «шеф»нинг сузларини унуттишган ҳоллар ҳам юз берди.

Энди йиритроқ ишларга қўл уриш, қўлчини кенгроқ ёйиш керак эди. Бунинг учун бақувват йигитлар керак. Шу мақсадда Ғозиев ва Ибрагимовлар Ю. Исмагилов билан учрашди. У ўйлаб ўтирмай, таклифни қабул қилади ва тўдага уз иштиёри билан аъзо бўлади. Ғозиев бунинг учун унга «Жигули» автомобиласини совға қилади.

Тўда алоҳида қаттиққўллик ва айёрлик билан ҳаракат қилади. Ҳатто уларни биладиган майда угрилар, безорилар ҳам банда аъзоларидан оловдан қўрққандек қўрқиб, иложи бўлса, учрашмасликка интилишарди.

Чиллаки чиллакини қўриб чўмақуради, деганларидек, Акмалнинг ишларига ҳавас қилиб юрган Нодирхон Қосимов деган кимса шаҳарнинг бошқа ерида узининг гуруҳини тузади. М. Ирма-тов, А. Алимонов, Р. Умаров, О. Зокиров, У. Ҳасанов, В. Ряхов, Н. Фозилов ва бошқалардан иборат бу банда ҳам ниҳоятда қаттиққўллик билан ақралиб турарди.

Тўда аъзолари автомобиллар, тўппончалар билан куролланган бўлиб, ўйлаган жиноятларини амалга оширишда тезлик билан ҳаракат қилиш учун иштиёрларида учта енгил машина ҳам бор эди.

1993-94 йиллар мобайнида Қосимов бошлиқ жиноятчилар Тошкент шаҳар ва вилояти ҳудудида жуда кўплаб мулкдорлар, коммерсантларга, уларнинг уйлари-га ҳужум қилдилар. Мақсадга етиш йўлида қанчадан-қанча одамларни майиб қилдилар, ўлдирдилар.

Тошкентда «Наврўз» деган кафе бор. Шу ерда 1993 йилнинг декабрь ойида Кавказдан 36 миллион рубллик қўли олиб келган бир неча киши Қосимов бошлиқ гуруҳ билан учрашди. Аслида улар чойини Флюра Ғозиева деган кимсга сотишганди. Флюра уларга 12 миллион рубл беради. Қолганини сўм-купонда беришини айтиди. Лекин сотувчилар қўнишмайди.

Бунинг эшитган Қосимов тўшугининг тағида катта ўлжа турганиниги дарров тушунади. «Операция»га Ирма-тов, Умаров, Зокиров, Алимонов ва Ҳасановлар-

ни жалб қилиб, уларга уз бошчилик қилади. Қўл остидагилари билан Ғозиевнинг Қўрибай туманидаги хонадонига бостириб кириб, уни сотилмаган чой учун қолган пулни беришга мажбур қилади. Чойфурларга эса тезда «тўққарини шикўлатиб» қолишни тавсия қилишди.

Ўлжа оsonгина қўлга киритилганди. Бунинг устига жабрдидалар ҳеч қаерга «дод» деб боролмасди. Шунинг учун ҳам жиноятчилар кейин ҳам бир неча бор ташриф буюриб, Флюра Ғозиевани ҳамми 5920 АҚШ доллари, 2 миллион Россия рубли ва 56 миллион сўм-купонга туширадилар.

Шу ўринда Ғозиева шун-

гарини қўтаради.

Тошкентдаги Абдулла Қодирйи қўчасидаги «УзДЭУ электроникс» дўкони улар учун ўз-ўзидан оқиб келадиган ёлғиз лўқма бўлиб туюлади. Иш оson қўчиши учун ушбу савдо тармоғи мудир А. Йўлдошевни уз сафларига қўйишди. Ундан пул эмас, чет эл сояболларини-гина олишди. Шунингдек, А. Йўлдошев Қосимовнинг турли топириқларини ба-жариб ҳам туради.

Тўсатдан Қосимов дўкон сотувчиларидан бири Ёрдам сураб, А. Ғозиев одамларига мурожаат қилганлигини билиб қолади.

— Икки қўчқорнинг боши бир қозонда қайнамайди, — дейди Қосимов уз қўл ости-

ро олишувда бу ерда бўлганларнинг ҳаммаси иштирок этади.

Авазининг буйини қайиришади. Бошқасининг қўвурғаси синидади. Қўзи қукарган, юзи шишган, пешонасини гулла билан қамраб қўйган. Хуллас, кўпчилик уз «насибаси»ни олади. Аммо Аваз Ибрагимов шериклари кўпроқ калтак ейишади.

Муштлашув аслида «Стивенсон»нинг топириғи билан бўлганди. Шунинг учун ҳам Ибрагимов ва Ғафуров у билан кейинги учрашувда Қосимов ва унинг шерикларини йўқ қилиш керак, деб айтишади. Маъқул ишорасини олишгач, Қосимов бошлиқ банда билан ҳисоб-китоб қилишга киришадилар.

Гап билан иш битмаслигини, муштлашув ҳам ёрдам бермаслигини, фақат қўрол, пухта ўйланган режа асосидаги ҳаракат билангина уз мавқеини сақлаб қолиш мумкинлигини икки томон ҳам яхши биларди.

Аввалига Ғозиев ва Қосимовлар гуруҳи вакиллари бир-бири билан учрашишга қўриқиб, телефонда «юқори даражада» музокаралар олиб борадилар. Охири, 1994 йил 12 апрелда соат 16.30 да Дендропаркда учрашишга келишадилар.

Иккала томон, юқорида айтганимиздек, «учрашув»га ҳар томонлама ҳозирлик қилишди. Н. Қосимов бошчилигидагилар энг тажрибали одам сифатида автоматни М. Ирма-товга беришади. Қолганлар тўппонча, милтиқ билан куролланмишади.

Хуллас, Қосимов бошчилигидаги жиноятчилардан 15 кишидан кўпроғи машиналарга ўтириб, Дендропаркка йўл оладилар. Ушбу «муносабатларни оидинлаштириш» жангида «Стивенсон» бошлиқ гуруҳини бошқаришни Б. Октамов уз зиммасига олади. У браун, гуруҳнинг бошқа аъзолари тўппонча, турли ўточар куроллар билан куролланган

ҳолда Дендропарк чойхонасига келишади.

Октамов машинадан чиқиб, тўппа-тўғри чойхонага — Қосимов одамлари тўпланиб турган ерга йўл олади.

Кимдир жангни биринчи бўлиб бошлаши лозим эди. Буни Октамов уз зиммасига олди. У шартта мушт билан Фозиловни уриб йиқитди-да, тўппончани Қосимовга тўғрилай ўқ ота бошлади ва тўрт жойидан ярайлади.

Шу пайт Ирма-тов қўлидаги автомат «сайраб» қолди. У Октамов ва унинг шериклари Ҳикматуллаев ҳамда Абдуллаевларни отиб ташлайди. (Уш вақт бу ердан ўтиб кетаётган бегона киши С. Гуломов ҳам дайдиқдан ҳалок бўлади.) Қонли тўқнашув давом этади. «Стивенсон» гуруҳидан яна Гофуров отиб ўлдирилди.

Қаҳр-ғазабга тўлган икки жиноятчи гуруҳ уртасида жанг авж олиб кетади. Бир неча муддат ўтгач, воқеадан ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари хабар топиб, тезда етиб келишади. Бунинг курган иккала гуруҳ аъзолари ҳам жуфтаники ростваб қилиш ҳаракатида тушиб қолдилар. Масалан, «Стивенсон» гуруҳидан бўлган Махмудов ва Пушиковлар шу яқин уртадаги хонадонга бостириб кириб, уй эгаларининг шахсий машинасини зурилик билан тортиб оладилар ва қўчиб қолдилар. Махмудов яраланганлиги туфайли Пушиков уни касалхонага элтиди. Сўнгра «Россия» меҳмонхонасини олдиға келадиган да, машинасини шу ерда қолдириб, қўйиб бўлади. Бошқалар ҳам шунга ўхшаш йўллар билан жиноят содир этилган жойдан қўчиб қолишади.

Н. Қосимов тўрт жойидан яраланган бўлса да, тирик қолганди. Шифокорларнинг сазй-ҳаракатлари билан у уч ой ўтиб, июль ойида терговчиларнинг саволларига жавоб бериш даражасига етади. Табиийки, аввалига жиний гуруҳ бошлиғи булганлигини тан олмайди.

Бирок инкор қилиб бўлмас далиллар олдида оч-

гини айтишга мажбур бўлади. Шунингдек, терговга маълум бўлган жиноятлар ҳақида ҳам маълумот беради. Тергов жараёнида у Тошкент шаҳри ва вилоятида турли одамлардан таъмагирлик, қўрқитиш, қўи ишлатиш йўли билан катта микдорда пул тўлагани маълум бўлди.

Ушбу жиноятларни фош қилишда республика Прокуратураси раҳбарлари ва ходимлари жуда кўп юмушларни амалга оширдилар. Натихада жиноятчиларнинг асли башаралари маълум бўлди.

Ўзбекистон Республикасини Олий судининг судьяси Ж. Гайбуллаев раислигида, судьялар Э. Йўлдошев ва К. Тоғаевлардан иборат хайъатда Н. Қосимов ва И. А. Ибрагимовлар ҳамда бошқаларга нисбатан жиноят иши қўрилиб, тегишли ҳукм чиқарилди.

Унга қўра, Н. Қосимов, А. Ибрагимов, И. Махмудов, М. Ирма-товлар улим жазосига ҳукм қилинди. Қарама-қарши банданинг қолган 10 кишидан иборат аъзолари узоқ муддатга озодликдан маҳрум этилди.

Суд жараёнида бизда шундай фикр туғилди: икки банданинг бемалол ҳаракати, узини эркин ҳис қилиши туфайли қанчадан-қанча киши жабрланди. Одамларда бемалол, хавфсиз яшашларига бўлган ишонч озгина бўлса да, йўқолди. Шундай ҳол юз бермаслиги мумкин эдимми?

Албатта, мумкин эди. Ахир улар бушиқда ҳаракат қилишмаган-ку?! Йигитларнинг ота-оналари, қариндош-уруғлари, маҳалла фаоллари қайқча қарашган? Амаллаб кун кечириб юрганлар қисқа вақтда бойликка, чет эл машиналарига эга бўлиб қолишлари наҳотки ҳеч кимни ташвишлантирмади? Бу ҳақда ўйлаб қурса арзийди.

Қолаверса, жиноятчиларнинг айримлари ҳануз қўчиб юришибди. Лекин улар узоққа боролмайдилар. Бугун бўлмаса, эртага қўра қурсига ўтиришлари аниқ.

Геннадий ДАВЛЕТОВ.

БУГУШАНИЧРА...

ХОТАМ ВА УНИНГ БИРОДАРИ

Одобнома

Хотам Той бу дунёдан утгач, биродари унинг урнига утиришни ва эҳсон карамини дунё ахлига поёндоз этмоқни ихтиёр қилди. Айтадиларки, Хотам 70 даричали думалоқ қаср бўлиб қилиб, ўзи шу қасрда яшар экан. Эҳсон талаб гадолар қаср даричаларидан бирига келиб хайр-эҳсон сурарканлар. Хотам бир гадога хайр эҳсон қилгач, иккинчи даричадан яна қўл чўзаркан. Хотам яна хайр-эҳсон қиларкан, гадо учинчи даричадан қўл узатар экан... шундай қилиб, гадо 70 даричанинг ҳаммасига келиб Хотамдан хайр-эҳсон сураркан. Хотам эса ҳеч қачон: «Хозир бу даричадан келган эдинг-ку, энди бунисидан келдинг-

ми», демас экан.

Хотамнинг биродари уша қасрда утиришни орзу қилди. Онаси углига деди: «Сен Хотам булолмайсан ва ҳеч кимга хотамлик муяссар бўлмаса керак». Хотамнинг биродари онасининг сўзига қўлоқ солмади. Ниҳоят, онаси углини синаб курмоқчи бўлди ва гадо кийимини кийиб, угли утирган юмалоқ қаср даричаларидан бирига келиб хайр-эҳсон сўради. Угли хайр қилди. Она иккинчи даричадан келиб қўл чўзди. Угли яна хайр қилди. Она учинчи даричадан келиб хайр-эҳсон сўради. Угли деди: «Хозир-

нинг узида икки даричадан келиб, икки марта эҳсон олдинг, энди учинчи даричадан келдингми?»

Шу-онда она узини углига танитар экан, жон болам мен сенга ҳаргиз Хотам бўлолмайсан, дегандим. Мен бир кун биродаринг Хотамни синамоқчи бўлиб, мана шундай гадо кийимида қасрнинг даричасига бориб эҳсон сўрадим. Бирин-кетин 70 даричадан бордим, биродаринг ҳамма даричадан менга эҳсон берди. Аммо бирор марта ҳам: «Хозир бу даричадан келган эдинг-ку», деб савол қилмади. Мен сизларнинг табиатларингиз

бир-бирингизникига ухшамаслигини ёшларингизданоқ билардим. Чунончи, Хотамни эмизганимда битта кўкрагимни оғизига олиб, иккинчисини маҳкам чангаллаб турардим ва бировга беришга қизганардим. Сизларнинг табиатларингизни бир-бирингизникига ухшамаслигини уша вақтдаёқ билиб олган эдим. Зотан, одамзотнинг табиати, ахлоқи унинг билан бирга тугилиб вояга етди. Аммо яхши ахлоқни ҳам, ёмон ахлоқни ҳам вояга етказиб такомиллаштирувчи тарбиядир, деди.

«НОДИР ҲИКОЯЛАР»дан

Қўлингизни бер, болакай, қадамнинг қўлингиз бўлсин! Содиқ МАХКАМОВ олган сурат.

Сўранг, жавоб берамиз

ЗАРАР ТЎЛАНГАН

— Эрим хизмат сафарига борган пайтда оёғига қуёвур тушиб кетиб, чап оёғининг суяги синганди. Қўқиб кетганини учун асаби ҳам бузилган. Сўнгра ўн ой шифохонада даволаниб чиқди. Иккинчи сурух позирони бўлиб қолди. Лекин шифохонада унга эътибор беришмади. Бунинг устига уч ойдан бери эрим нафақа ололмапти.

Р. ИБРАҲИМОВА,
Жомбой тумани

Ушбу саволга республика ижтимоий таъминот вазирлигининг шундай жавоб олинди.

— Корхона, ташкилот, муассасанинг айби билан содир этилган меҳнатда майибланиш ёки касб касаллиги туфайли ногирон бўлиб қолганда шу корхонанинг ўзи келтирилган зарарни қоплайди.

Сизнинг турмуш урғинингиз касаллик туфайли ногиронлик

пенсияси олар экан. Шунинг учун у кишининг тавон пули олишга ҳаққи йўқ.

Пенсия тайинлаш учун корхона томонидан ҳужжатлар за вақтида тақдим қилинмаганлиги сабабли келтирилган зарар 1995 йил 4 февралда «Узбекгаз»нинг 9-механизациялашган кўча колоннаси томонидан у кишига 343 сум 09 тийин миқдорда туланган.

НЕГА ИШДАН БЎШАТИШДИ?

— Мен 1987 йилдан бундан Иштихон туман марказий шифохонасида ҳамшира бўлиб ишлаб келмоқда эдим. 1991 йилда 1-даражали пархез ҳамшираси гувоҳномасини олганман. 1994 йил апрел ойида шифохонамиз бош врач ўзгарди. У 24 май куни охиноналарда текшириш ўтказган. Уша куни меннинг дам олиш кўним бўлган. Шундай бўлишга қарамай менга маъмурий жазо беришди.

9 июль куни яна ишламайдиган кўним текшириш ўтказилди. Унинг якутиса кўра ишдан бўшатилдим. Шу асосданми?

Д. ҚУДРАТОВА,
Иштихон тумани

Ушбу мактуб юзасидан Самарқанд вилоят судига мурожаат қалдик Суд раиси А. Тўхтасев шундай жавоб берди:

— Даввогар Д. Қудратова судга даъво аризаси билан мурожаат қилиб, унда узини Иштихон туман марказий шифохонасига ишга тиклашни сўраган.

Ушбу даъво бўйича фуқаролик иш Иштихон туман суди томонидан қўрилиб, даъво раи эшитилди. Дала гувоҳларини хушбўй атрини, яшил майсалар, янги узилган нон қилини тутиш, хали совиб улгурмаган илқичина суг лаззатини тотиш, кишлоқнинг бетакор таровати билан баҳра олиш қайта насб этмади. Оқ йўл қилган қўлдан муштлар орасини, қаришдоқ уруғларини, ёру биродарларини яна бир бор бағрига боса олмайди. У халқимизнинг тинчлиги то баст-соалти учун дахшатли жангларнинг бирида, галаба нафаси эса бошлаган баҳор кунларида жон фило бўлди. Илс Урозов жасорати муносиб тақдирланди. Унга улимдан сўнг, 1945 йилнинг 25 мартда Қаҳрамонлик унвони берилди. 23 эшида Ватан дея қўрбон берган бош доворак баҳодирнинг шон-шўхрати асло сўнмагач. Унинг номи мангуликка йўғрилган.

Илс Урозов тугилиб ўсган Янгйўл туманидаги «Эски қовунчи» жамоа ҳужалиги аъзолари қаҳрамон юрдоли билан ҳақли равишда фахрландилар. Ҳужаликда унинг руҳини шод этиш ниятида қатор совобли тадбирлар амалга оширилган. Қаҳрамон тугилиб ўсган маҳалла, куча, таълим олган 34-мактабга унинг номи берилган. Мактаб ҳовлисида унинг бюсти ўрнатилган.

— Иккинчи жаҳон урушида фашизм устидан қозонилган галабининг 50 йиллигини ҳар қанча таъната қилса арийли, — дейди Илс Урозов номи маҳалла оқсоқоли, таниқли пахтакор Юсуф Тўймабоев. — Жанггоҳларда ҳалок бўлган ўзбекистонликлар хотирасини қанча ед этсак, шунча оз. Зеро, айлдор хотирасини эътилол, эсаш ҳаммамизнинг муқаддас бурчимиз. Биз қирғин-порт урушдан қайтмаган жасур ҳамюртимиз Илс Урозовни асло унутмаймиз. Унинг порлоқ хотираси дилларимизни сира тарк этмагач.

Ортиқали ТИЛОВБЕРДИЕВ.

Бу саволларга Ўзбекистон Республикаси давлат тижорат жамғармалири бошқарувчи раиси муовини вазиасини бажарувчи Н. ЭРГАШЎЖАЕВ жавоб берди:

— «Наврўз» ва «Маҳалла» хайрия жамғармалари томонидан чиқарилган «Ойнинг ун беш...» хайрия лотереясининг 1994 йил 15 июнда ўтказилган ютуқлар тиражида ютуқлар қиймати сум-қўноқларда курсатилган. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси миллий валолатисини муомалага киритиш» ҳақидаги 1994 йил 16 июндаги Фармонига асосан, Ўзбекистон Республикаси Жамғарма банки 1994 йил 1 июлдан бошлаб ҳам-

да ҳисоб-китобларини, шу жумладан омонатларининг миқдорини ҳам 1000 сум-қўноқ — 1 сум қийматига амалга оширган.

Мақтубингизда кутарган иккинчи саволнинг буғути қунда долзарб мавзулардан бири бўлиб, кўп сонли омонатларини ташвишлантирмоқда. Ўзбекистон Республикаси Жамғарма банки аҳолининг омонатчиларини индескация қилиш масаласи бўйича ўз тақлиш ва мулоҳазаларини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига берган.

Бу масала ҳал бўлиши билан оммавий ахборот воситалари орқали аҳолига хабар қилинади.

М. АМРУЛЛАЕВ,
Вобкент тумани.

Донолар дейди КУЧ-АДОЛАТДАДИР

Ростдир улким, назари тўғридир,
Ким алаги эргидур уй ўғридир.

Бўлса ҳақиқат гунаҳидин ироқ,
Ҳисша сўзин сўзламаган яхшироқ.

Алишер НАВОЙИ.

Бир қуллик адолат - юз қуллик тоат-иבודатдан афзал.

Амир ТЕМУР.

Хатим беғалат тўғри юргач қалам,
Хато излагандан недур менга шам.

Саъди ШЕРОЗИЙ.

Адоват эмас, адолат энгар

Халқ мақоли.

Ҳақиқатни эътироф этиш оғир дафғатан,
Ҳақиқатни айтиш-чи, ундан кўра оғирроқ.

Н. ОГАРЕВ.

Туни доим қўш ювади.

Ҳамид ОЛИМЖОН.

Виждон билан, ҳақиқат билан

Ростлик билан кучлидир инсон

Муса ЖАЛИЛ.

Тўғри юриб, тўғри кезган тўқ бўлар

МАХТУМУҚЛИ.

Ростлик келтурур- топармисан нажот,

Ростлик бир чашмаи оби ҳаёт.

Низомий ГАНЖАВИЙ.

Тақдир сўқмоқларида

«УНДАЙ ДЕМАНГ, МОМО...»

Абдусаттор ака суддан оғир ҳаёлат оғушида чиқди. Хозиргина суд унинг — давлат қораловчисининг талаби билан ўз туғилган укасини пичоқлаб ўлдирган акани узоқ муддатли қўлга ҳососига ҳукм этди. Ота-онаси бир неча йил муқаддам вафот этган туғулганлар уртасидаги низо шундай хотима топи. Уч оила, бир авлод барбод бўлди. Абдусаттор ака жиноятчиға жазо муддати сўраш учун уридан турган маҳал судланувчининг угличаси «дада» деб чиркираб юборди. Залда утирганлар ноҳус қўзғалиб қуйилишди. Абдусаттор аканинг кўксини нимадир ги-жизилди. «Ота қамалиб кетса бу боланинг ҳали не кечали, ким бўлиб вояга етди... Лекин қонун ҳиссийлардан устун, жиноят қилган киши ўз жазосини олиши керак.

Туман прокуратураси ҳовлисида утиб, хонаси эшигини очаркан, бир мома ортдан эргалди. Унинг угли қўраётган уйни қўш-нисни «молимнинг яйлови тораяди» деб бўзиб ташлабди. Абдусаттор акага икки қўли билан қолган омонинг «Бу дунёда ҳақиқат йўқ эмас» дегани тасвир қилди. «Ундай деманг, момо, ҳақиқат бор» деди-ю, беҳтиёр тухтаб қолди. Ахир ўзи ҳам беш-олти йил бурун шу гапни неча бор қўнғилдан кечирмаганимми? Шу ҳақиқат кетидан қувшиш 28 йил муаллифлик қилган кишини ҳукмиюнослик соҳасига етказиб келмайдими?

Абдусаттор Қурбонов асли тойдилди. Уша ердаги 64-мактабда ўқиди, сўнг пионервожа-тий, ўқитувчи тарбиявий ишлар бўйича директор ўринбосари, бўлиб ишлади. Ишдан ажралмаган бўлиб Самарқанд, Тошкент Давлат дорилфунунларини тугатди. Яхши ишлагани учун қўнлаб му-

кофотлар олган. Бирок, унинг устидан утирилган ҳисобига да-тиллама ўй қўрипти, деб эди-лар. Текшир-текширлар бошлан-ди.

— Уттиз тўққиз ой тергов бердим. Шунча вақт мактаб ва уйимдан текширувчи аримади, — деб эслайди Қурбонов. — Тўхмат ёмон бўларкан. Жинни бўлиб қолаётдим. Тоғдай гавдам бор эди. Чўкиб қолдим. Ишдан бўшаб олдим. Лекин тиз чўкма-ди. Ҳақиқатни юзага чиқаришга қасам ичдим. 1983 йилдан то 1987 йилгача текшир-текшир да-вом этди. Мен ҳам қараб турма-дим. Қўрашдим. На мактабдан ва на уйимдан мен умарган на-рзаларни топишди. Умармаган эканман. Кейинроқ шунақа дейишди. Соғлигим, кучим эва-зига ҳақиқатни юзага чиқардим. Шу сабаб ҳам ноҳақликни қўр-сам чиқолмаман. Номим оқла-ниб, ишга ҳам тикланган бўл-сам-да, фактларнинг нотўғрили-гини қўра-бди ҳақиқат қилма-ган қонун ҳимоячиларидан юра-гимда гашлик қолди. Вилоят-прокуратурасидан олий маълум-отли ҳукмиюнослигимни эъти-борга олиб иш беришларини сўрадим.

Абдусаттор Қурбоновтўрт йил-дирки, Қўрабтор тумани проку-рошининг ўринбосари. Унинг иш қондиси факат қаттиқ жазолаш, қамаш эмас, кўпроқ тарбиявий таъсир қилиш. Жиноятнинг ол-динини олиш. У кўпчила қиллоқ-ларга, одамлар орасига чиқиб ке-тади. Хизмат вазиасини бажар-ди. Халққа қонунни тушунти-ради. Қўп ишларни жойида ҳал қилиб қайтади. Ешлар тарбияси қилиб қизикади. Жиноятчининг жазолангандан қўра олдини олиш зарур, деб билиди.

— Туманимизда одам удли-риш, номуста тегиш қаби жи-

ноятлар йўқ ҳисоби-ю, лекин утирлик содир бўлиб туради. Ва мен бир нарсга жула ҳайрон қоламан, — дейди Абдусаттор ака. — Еш утириш утирлик со-дир этмади. Қўла тушади. Айби аниқланган ва суд бўлади. Зални тулдириб судланувчининг ошпа-оғайиллари, қаришдоқлари ути-ришади. Уйлаб кетаман: «Ҳой, барака топсунлар, илгарироқ ҳам-маларнинг қасқа эдиларинг? Бу-гун бу залда сизларнинг нима керакларинг бор? Кеча шу болага қараганларингда, озгина куз-қу-лоқ бўлиб турганларингда шу воқеа юз бермас эди».

Утирлик оладга тунда содир этилади. Утирликка тушган бо-лагини кечаси қаерда юрганини нега ота-онаси, ака-опаеси би-райди? Болани тергаб туриш ке-рак. Ҳаммамизнинг фарзандимиз бор. Биз ҳам турмуш урғоғим Сайёҳорон билан олти фарзанд-ни тарбиялаб, вояга етказдик. Шу-кр, ёмон эмас — қатталари иш-лаш-пти. Кичикларни ўқитишди. Ҳеч қачон «бола тарбияси мактаб-нинг ва факат мактабнинг вази-аси», деган эмасмиз. Тарбия энг аввало, ота-онанинг вазиаси. Сўнг маҳалла ва мактабнинг.

Прократурага гоҳ у, гоҳ бу таъйин билан келувчилар қўп. Ушаларга Абдусаттор Қурбонов-нинг хонаси очик туради. У бар-чаин бирдай, қой қўйиб бериб эшитилади. Иш қонунини ҳал эти-лишини таъкидлаб, кузатади. Иши адолатли ҳал бўлганларни қабулдан кузатган қўнларни беҳ-тиёр уша моманинг гапни эс-лаб, чизиб қўяди: «Бизда ҳақи-кат бор дегувчилар яна биттага қўнайди».

Мамадиёр ЗИЕДИНОВ,
журналист.

НАТИЖА ЯХШИ

ПАРКЕНТ туманида балога-та етмаган ешлар билан ишлаган-нинг турли усул ва шакллардан кенроқ фойдаланишга ҳаракат қилинмоқда.

Туман ҳокимлиги қолдида ту-зилган балога-та етмаган ешлар билан ишлаган комиссияси уюш-тиратган тадбирлар яхши сама-ра бергачи. Мактаблар, қўнлар, дам олиш уйлари ва маҳалларда ўқитилганларга ота-онилар билан ўқитилганлар ушарташлар асосан ешларни юртларларидан руҳли тарбиялаш, жиноятчиликка қар-ши қўраш мавзуларида бағишла-наётир. Бундай тадбирлар ўз са-марасини бераётир. Натижада утган йил ўқитилган ўртасида жи-ноятчилик 50 фоизга қамалди. Абдунаби МАННОПОВ.

Муносабат

ҚОЛГАНЛАРИ ҲАМ ЖАЗОЛАНИШИ ШАРТ

Конституциявий ту-зумни зўрлик билан а-даришга уриган бир гуруҳ шахсларнинг жи-ноий иши қўриб чиқи-либ, республика олий суди ўз ҳукмини эълон қилганидан хабарингиз бор.

Суд ҳукми мамлака-тимиз фуқаролари то-

монидан қизгин қўлла-б қувватланаёпти. Вуни таҳририятимизга ке-лаётган хатлар ҳам яқ-қол исботлайди.

Бир гуруҳ эрчилар-нинг қашқадарлик йи-гитларни алдаб-авраб, ўз элига, халқига қўл кутаришга тайёрлаган-ликларини ватанга қи-

линган хоинлик деб би-ламиз.

Мурод Жураев ва уни-нг ҳамтовоқлари жазо олишди, аммо Салай Ма-даинов (Муҳаммад Со-лиҳ), Жаҳонгир Мама-тов, Нормузин Номоз-сингари ватанфуруш-лар эса... чет элларда алло қилиб юриш би-

лан чекланмай, ҳануз-гача юртимизга, Ўзе-кистонда олиб борилаёт-ган эзгу ишларга тош олиш билан банд. Мен улар ҳам тегишли жа-зо олиши шарт деб ҳисоб-лайман.

М. ИСҲОҚОВ,
Собир Раҳимов тумани.

«ҚОРА ДОРИ» ОПЕРАЦИЯСИ БАРБОД БЎЛДИ

Қилмиш — қидирмиш

Наманган тайёрагоҳида самолёт-дан қўнчилик билан бирга уш нафар башанг кийинган киши тушиб қолди. Улар қўнлар олазарак бўлиб қўтиб олишга чиқиси лозим бўлган шерик-ларини ахтарга бошлади. Ниҳоят ҳам-товоқларига қўнлар тушдию, қўнғил-ларни таскин топди. Наманганлик А. Қаюмов билан А. Ҳожиёв меҳмонлар-ни машинага ўтказиб, «Оромгоҳ» мав-зесида олдиндан тайёрлаб қўйилган жойга олиб келишди.

Уз уйлариғиздай бемалол дам ола-веринглар, — биз ҳозир... — дея қай-қадир уқдай учиб кетишди.

Иркутск шаҳридан келган В. Доб-ровольский, Н. Беглорян ва С. Ци-галовичкий олдинроқ Наманганга 13,5 тонна зайтун ёғи юборишган, энди унинг ўрнига қўнчишган «қора дори» олиб кетишлари керак эди. Қаюмов билан Ҳожиёв меҳмонлар-нинг хожатини чиқариш ва бу орада қўнлар ҳам мўмай пул ишлаб олиш мақсадида зир югуришди. Вақти-вақ-ти билан «Оромгоҳ» мавзесидеги хо-надондан хабар олиб, меҳмонлар би-лан «қиттай-қиттай қилиб ҳам туриш-ди». Меҳмонлардан бири — Добро-вольский уларга икки қўти тилла та-қинчоқларни курсатиб, буларни ҳам икки килограмм «қора дори»га ал-

масштириш истагини билдирди. Қў-зи чиқавзган мезбонлар ютина-юти-на «естъ қиламиз», дея ваъдани қўяқ қилишди.

А. Қаюмов билан А. Ҳожиёв Иркут-скдан келган ёғни аллақачон сотиб, унинг пулига Ош шаҳридаги таниши Зокир Торохонновдан ун бир килогра-мм «қора дори»ни олган ва уни На-манганга олиб келиб Қаюмовнинг ҳо-лисига қўмиб қўнлар эдилар. Икки қўтидаги тилла тақинчоқларни қўриб, улар яна шошиб қўнчишди. Бу тилла буюмларни тезроқ оғуға айлантириб, жарақ-жарақ пул ишлаб олишга ва россиялик шерикларига «қора до-ри»ни 13 килограмм қилиб беришга аҳд қилдилар. Улар охири уйлай-уйлай яна эски танишлари 3. Торохонновга ёлвордилар. «Қора до-ри»ни эса 2 килограмм оғуни Нама-ганга олиб келиб, икки қўти тилла тақинчоқларни шахсан ўзи олиб ке-тадиган бўлди.

Буни қарангки, «қора дори» опе-рациясининг чуви чиқди. «Қуза кун-да эмас, қунида синади» деганлари рост экан. Уларнинг қора ниятлари

бу гал амалга ошмай қолди. Наман-ган вилоят ички ишлар бошқармаси ходимлари томонидан А. Қаюмов ва 3. Торохоннов 2 килограмм «қора до-ри» билан қўлга олинди. Шерикларин-нинг қўлга тушганидан хабар топган А. Ҳожиёв 11 килограмм «қора дори-ни» қўмиб қўнган жойидан олиб Доб-ровольский ва унинг шерикларига бер-ди ва аҳволни тушунтириб, уларга Намангандан, умуман Ўзбекистондан зўдлик билан чиқиб кетишларини буюрди.

Россиялик «ишбилармонлар» ҳам анойи эмас экан. Катта миқдорда «қора дори»ни олиб кетиш учун узла-рини хавф-хатарга қўйиб утиришма-ди. Улар оғуни Иркутск шаҳрига олиб бориб бериш учун аввал милицияда ишлаб ҳозирда нафақага чиққан эски танишлари Ж. Коломовни 2 миллион сум Россия рублига ёллашди.

«Бузоқнинг югургани самонхонага-ча» деганларидек, иркутский олғир-ларнинг қувончи узоққа чўзилмади. Улар «қора дори»ни пуллашавтганда тумшугидан илчилди. Уларнинг ёни-дан жами саккиз килограмм «қора до-ри» далилий ашв сифатида олинди. Суд эса уларни қилмишларига яраша жазолади.

Абдуҳошим МАДАТОВ.

АДОЛАТ

Муассис:

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сийсий Кенгаши

Бош муҳаррир вазиасини бажарувчи
Тўхтамурод ТОШЕВ

10000 нусхада чоп этилди. Газета офсет усулида
А-2 форматда босилди.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140

Бизнинг манзил: 700000. Тошкент — ГСП, Матбуотчилар кучаси, 32-уй